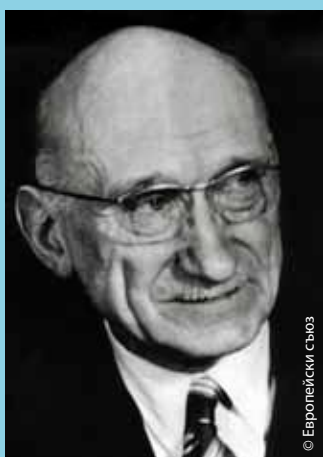

Робер Шуман: архитектът на проекта за европейска интеграция

Робер Шуман 1886 - 1963

Държавникът Робер Шуман, адвокат и министър на външните работи на Франция между 1948 и 1952 г., е смятан за един от бащите основатели на европейското единство.

Шуман е роден в Люксембург и е повлиян от историята на тази гранична област между Франция и Германия. Въпреки, а може би именно в резултат на преживяванията му в нацистка Германия, той признава, че единствено трайното помирение с Германия може да постави основите на обединена Европа. Той е депортиран в Германия през 1940 г., а след бягството си две години по-късно се включва във френската съпротива. Независимо от това, когато след войната става външен министър, Робер Шуман не показва враждебност.

В сътрудничество с Жан Моне той съставя плана „Шуман“, придобил широка известност, който е оповестен на 9 май 1950 г. – датата, която днес се смята за рожден ден на Европейския съюз. Той предлага съвместен контрол върху производството на въглища и стомана – най-важните суровини за военната промишленост. Основната идея е, че този, който не притежава контрол върху производството на въглища и стомана, няма да може да води война.

Шуман информира за плана канцлера на Германия Аденауер, който веднага осъзнава възможността за мирна Европа и изразява съгласие. Скоро след това правителствата на Италия, Белгия, Люксембург и Нидерландия също се отзовават. През април 1951 г. в Париж шестте държави подписват договора за Европейската общност за въглища и стомана. По този начин се слага началото на обединена Европа като мирна инициатива.

Шуман подкрепя също създаването на обща европейска отбранителна политика и заема поста председател на Европейския парламент от 1958 до 1960 г.

Ранни години

Робер Шуман има биография на истински европейец. Роден е на 29 юни 1886 г. в Люксембург; баща му е французин, който става германец, когато районът, в който живее, е анексиран от Германия, а майка му е от Люксембург. Самият Шуман обаче се ражда германски гражданин. Когато през 1919 г. след края на Първата световна война областите Елзас и Лотарингия се връщат на Франция, той става французин.

Преди войната Шуман учи право, икономика, политическа философия, теология и статистика в университетите в Бон, Мюнхен, Берлин и Страсбург и получава диплома по право

с най-високо отличие от университета в Страсбург. След завършването си през 1912 г. създава собствена юридическа фирма в Мец. Две години по-късно избухва Първата световна война. Шуман е освободен от военна служба по здравословни причини. След края на войната той се включва активно в политиката, като започва кариера като депутат във френския парламент от района на Мозел.

Когато започва Втората световна война Шуман е заместник-министър във френското правителство. По време на войната той участва активно във френската съпротива и е пленен. След

като едва се спасява от депортиране в концентрационния лагер „Дахау“, Шуман бяга в „свободната“ зона на Франция, където се укрива след нахлуването на нацистите в зоната. Докато се крие, за главата му е определена награда от 100 000 райхсмарки, но той продължава да се бори с нацистите през следващите три години. Отклонява поканата на лидера на Франция в изгнание Дьо Гол да замине за Лондон, като предпочита да остане със сънародниците си в окупирана Франция.

След войната Шуман се връща в националната политика на редица високи постове: първо като министър на финансите, като министър-председател през 1947 г., външен министър от 1948 до 1952 г. и като министър на правосъдието през 1955-1956 г. Той е основен преговарящ по различни договори и инициативи, като Съвета на Европа, плана „Маршал“ и НАТО — всички те са насочени към засилване на сътрудничеството в рамките на западния съюз и обединяване на Европа. Но Шуман става най-известен с декларацията „Шуман“, в която той предлага на Германия и на другите европейски страни да работят заедно за обединение на техните икономически интереси. Той е убеден, че ако те са обвързани, войната ще бъде „не само немислима, но практически невъзможна“.

Декларацията „Шуман“

В реч, произнесена на 9 май 1950 г., вдъхновена и в по-голямата си част съставена от Жан Моне, Шуман предлага френско-германското производство на въглища и стомана да се постави под ръководството на един общ върховен орган. Тази организация е отворена за участие и на други европейски страни.

Това сътрудничество се разработва по такъв начин, че да създаде общи интереси между европейските страни, което да доведе постепенно до политическа интеграция – условие за установяване на мирни отношения между тях: „Европа няма да бъде изградена наведнъж или според един-единствен план. Тя ще бъде построена чрез конкретни постижения, които създават най-напред фактическа солидарност. Сближаването на народите на Европа изисква премахването на вековното противопоставяне между Франция и Германия.“

Речта му не остава без отзвук и германският канцлер Аденауер реагира бързо с положителен отговор, както правят и правителствата на Нидерландия, Белгия, Италия и Люксембург. Една година по-късно, на 18 април 1951 г. шестте държави-учредители подписват Парижкия договор. С него се основава Европейската общност за въглища и стомана – първата наднационална общност в Европа. Тази първа по рода си организация проправя пътя за Европейската икономическа общност и впоследствие за Европейския съюз, който все още се ръководи от новаторските институции, замислени през 1950 г.

Шуман произнася известната си реч на 9 май 1950 г. – в деня, който днес се отбелязва като рожден ден на ЕС.

Усилията на Робер Шуман обаче не спират дотук. Той става активен привърженик на по-нататъшната интеграция чрез Европейската отбранителна общност, а през 1958 г. е първият председател на предшественика на настоящия Европейски парламент. Когато напуска поста си, парламентът го удостоява с титлата „Баща на Европа“. Поради значението на Декларацията „Шуман“ от 9 май 1950 г. този ден е определен като „Ден на Европа“. А в чест на неговата работа за проправяне на пътя към обединена Европа районът в Брюксел, в който са разположени централите на няколко институции на Европейския съюз, е наречен на неговото име.